

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. XVII. In quo tria magni ponderis consilia huic materiæ seruiencia
ponuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40093

diabolus creavit muscas, ut dicitur, quis creavit apes. quæ paulo maiores amulcis sunt? Catholicus dicere non ausus fuit Deum apem & non muscā creasse, quia parū inter easdem interest. Manichæus paulatim pergēs aiebat: Si Deus nō creavit muscas, etiam apes non creaturū, & ab ape ad locustam, & de hac ad lacertam, & inde ad aues, inde ad pecora, à pecoribus ad armenta & post ad elephantem & hominē: *Et persuasit homini, quod non à Deo esset factus homo.* Vide in quantū malum præcipitatus fuerit miser hic, eo quod ne parvam quidē mortificationē morsus muscarum tolerare potuerit. Hincq; S. Augustinus ait: Caue, ne diabolus te seducat, quando à muscis vexaris, ut infelicē hunc sedaxit, & per muscas cepit Solem (dicit) aucupes in laqueis ponere muscas, ad aues capiēdas, idem cum infelicē hoc fecit diabolus, quē per muscas cepit & cōprehendit. Hinc caue ne te decipiat diabolus, dum affligeris & tentaris, & tristaris ob minuta & parua, his enim ut muscis solet diabolus multos capere, & paulatim ad maiora deducere.

CAPVT XVII.

In quo tria magni ponderis consilia huic materiae seruientia ponuntur.

Varia conditiones hominum.

Imperfectio nulla est sentire & habere contradictiones & motus contra rationem.

QUIA tria personarū genera reperite est, adferemus hic etiam in medium tuā consilia ad consolationē aliquorū & instructionem aliorum. Hominū conditiones variæ sunt, aliqui difficilioris naturæ sunt, & in carne magnas difficultates & contradictiones ad virtutē & bona opera sentiunt: hincq; consolationē vix admittunt, sibiq; persuadent omnia iam deplorata esse. His primū consilium consolans subseruit, culpam & imperfectiōnem non sitā esse in eo, quod quis sentiat & habeat istas contradictiones & motus contra rationē, sed quod quis easdem sequatur & secundū illas operetur. Id quod & in tentationibus videre est, in quibus culpa non sita est in motibus vel cogitationibus prauis, & turpibus, quæ se inge-

runt contra castitatem, vel contra fidem, vel aliquam aliarum virtutū, de quibus aliqui solent se affligere & cōsolationis expertes esse. Hinc recte aiunt Sancti: Noli ob has affligi & cruciari, culpa enim non in sensu sed cōsensu sita est. Quando haurum te pœnitet, & laboras eis resistere, & contemnere, potius sunt materia & causa maioris meriti. Idem vsu venit in prauis propensionibus & conditionibus, quas a natura habemus alii plus aliis, ex quibus in appetitu nostro tam prauis motus oriuntur & tot repugnantia & difficultates ad bonū. In quo non cōsistit, ut quis bonus malusue, perfectus imperfectusue sit. hoc enim naturale est, & in manu nostra nō est, sed hæreditas est à peccato proniens. Et quamuis S. Paulus tantis esse donis exornatus, tamen in se sentiebat hanc repugnantiam & carnis rebellionē, ideoq; dicebat: *Video aliam legem in membris meis repugnantē legi menti meæ, & captiuantem in lege peccati, quæ est in membris meis.* S. Augustinus explicans illud Psalmi: *Ira scimini & nolite peccare, ait: Id est, licet insurgat motus animi, qui iam propter peccatum non est in potestate, saltem non consentiat ei ratio & mens, sed mente seruimus legi Dei, si adhuc carne seruimus legi peccati.* Vaccæ, quæ trahebant arcam Testamenti ibant mugientes, quia vituli illis ablati erant, quos natura amabant, sed ad vltimū, ut ait Scriptura, recta incedebant non declinantes ad dexterā nec sinistram. Vade & tu per rectam virtutis viam, & ne attende carnis mugitus, nec eis mouere, & hoc modo perfectus esse poteris.

Hoc discriminis est inter homines spirituales, qui student perfectioni, & carnales seu sensuales, qui eidem non student. discrimen vero in eo non situm est, quod sentiant vel non sentiant has carnis difficultates & contradictiones, sed quod eas hi sentiant, illi vero non. Piscis viuens contra aquam nititur & ascendit, mortuus autē aquæ fluxū sequitur. Hinc ergo videre erit, an spiritualis sis, & spiritus in te viuat, vel mortuus sis, vel si cōtra aquæ fluxū sursū nitaris, hoc est contra passionem

nū fluxū, vel si te deorsū earū fluxu rapi
 finis. Homo spiritualis nō audit gulæ vel
 appetitus sensualis latratūs & mugitus,
 nec eis obsequitur, & vt ait S. Iob: *Clamo-
 rem exaltationis non audiu*. Ventre exactore
 vocat, plus enim, quā necesse habet, exi-
 git. S. Gregor. ait: *Clamorem exactoru non
 audire, est violentis ten:ationum motib. mi-
 nime consentire*. Ideoq; nemo animo ca-
 dere debet, si in se sentit prauas inclina-
 tiones. Sed maiorem animum sumere, vt
 inde ampliorē coronā consequatur, vt &
 ex tentationibus. Idq; etiā monet S. Au-
 gustin. sermone tertio de Ascensione, ex-
 hortans & animū addens, vt omnes cum
 Christo cœlū ascendamus. Inter alia me-
 dia eo ascendēdi, quæ adfert, sunt passio-
 nes & prauæ inclinationes: *Ascendamus
 etiā post illū per vitia & passiones nostras*. Et
 si forte quæras, quomodo possint nos
 passiones adiuuare, vt in cœlū ascēdam?
 Respondet, si quisq; labore eas subiugare
 & domare generoso animo: *De vitiis no-
 stris scalam nobis facimus, si vitia nostra cal-
 camus*. Hæc enim nos supra nos leuabūt,
 si sube nos fuerint, & nobis graduū loco
 ad cœlum ascendendū erunt. Legitur de
 B. P. N. Ign. in eius vita, q̄ quis natura
 esset cholericus, tamen ita inclinationē
 mortificauerit, mutauerit, vt pro phleg-
 matico haberetur. De Socrate etiā scribit
 Plutarch q̄ qdam physiognomus illū vi-
 dens, q̄ forma exteriori corporis & oris
 figura profitebatur se cuiusq; naturales
 inclinationes posse cōijcere, dicebat ho-
 minē illū valde in libidinē propendere,
 simulq; in gulā, ebrietatem & multa alia
 vitia. Vnde indignati discipuli manus in
 hominē illū injicere volebant; sed Socr.
 prohibuit dixitq; illū vera dixisse, talē enim
 se futurū, nisi se ad philosophiā & virtutis
 exercitiū applicasset. Si ergo philosophus
 solis naturalib. virtutib. tantū prauarum
 p̄pensionū dominiū & victoriā adeptus
 est, quid non adipiscetur Christianus &
 Religiosus Dei gratia adiuti? *Sapiens do-
 minabitur astru*, potentior enim est gratia
 q̄ natura. Aliud hominū gen^o est, qui na-
 tura sunt bonæ conditionis: *Sortiiti sunt
 Animā bonā sic vt vix videatur in Adā pec-*

caste, vt de S. Bonauent. magistro suo di-
 cere solet Alexander de Ales: naturā ha-
 bent tā dulcē & bonā, vt omnia facienda
 ipsis facta videatur, nihil ipsis est difficile,
 nec repugnantias & cōtradictiones istas
 sentiunt, quas alii; sed dicāt: Quare mhi
 dictū difficultates in Religione esse, ego
 nullas sentio: His seruit secundū consiliū,
 vt non decipiātur. Si ergo Deus tibi bonā
 hanc cōditionē, & naturę facilitatē dedit
 vt has difficultates nō sentias, & quasi vix
 scias, qd sit tentatio, quę tibi molesta esse
 possit, ne te exaltes, nec vana tibi veniat
 gloria, hæc n. virtus nō est, si te exaltes, sed
 naturalis propētio cū qua nat^o, & cuiusq;
 virtus & p̄fectus nō est metienda ex oris
 vultu, nec exteriorib. quæ foris apparent,
 nec ex naturā facilitate & suauē & facili
 conditione, sed ex vi, q̄ quisq; sibi intulit,
 & ex victoria & dominio, q̄ de semetiplo
 acquisiuit. Hęc certa & infallibilis mēsu-
 ra est cuiusq; p̄fectus: & hic pl^o fecit alius
 qui naturā robustā vel cholericā habet,
 q̄ tu, q̄ te totam factā & habilē reperis, &
 nihil tibi fere vincendū est, ideoq; maio-
 ri p̄mio & remuneratione dignus.

Alexandrū M. maiori encomio dignū
 censet Plutarchus, q̄ omnes alios Monar-
 chas mundi, eo q̄ alios natos esse dicat,
 hūc vero brachio, hasta, multisq; vulne-
 rib. quæ variis in præliis acceperat. Mo-
 narchiā parasse Illi ergo qui mera vi suas
 superarunt passiones, se mortificantes &
 abstinentes, maiorē laudē & gloriā me-
 rentur, q̄ illi, quibus hæc modestia & pax
 naturalis innata est, & nihil habent, q̄
 vincerent. Hinc nulla est tibi vanæ glorię
 causa, ob q̄ te extollas, q̄ bonā hęc qua-
 litatē habes, nec alios minoris facias, q̄
 naturæ difficilioris & durioris sunt. Po-
 tius inde maioris sese offert occasio hu-
 militatis & verecundię, quod id non vir-
 tus sit, quod in te apparet, sed naturale
 quid, & in aliis virtus est, quicquid faci-
 ant. Tu nihil profecisti, quia nihil in te
 superasti, alius vero multum profecit,
 quia se in multis coereuit & vicit. Alii
 quia maiorem repugnantiam naturam-
 que magis habet rebellem, quam supera-

*non & com-
 positam ad
 perfectiōē.*

*Profectus ex
 vi quam sibi
 quisque in-
 fert metien-
 dus.*

*Exemplo
 confirmatur.*

*Nihil profecit
 qui nihil
 in se superat.*

em,
 ali-
 ser-
 Noli
 non
 ha-
 re,
 &
 aua
 auis
 quas
 quib,
 on-
 tates
 bo-
 elit.
 oltra
 oue-
 elit
 lebat
 onē,
 mer-
 ca-
 mē
 ali-
 i, lras
 p̄p̄
 on-
 am-
 bet-
 cha-
 is ab-
 ed ad
 ebant
 iūta.
 & ac
 uere,
 e s̄p̄
 rna
 dent
 quod
 i dū-
 od est
 iens
 mor-
 e ergo
 tus in
 aqua
 affio-
 num

re vellet, maior est sui cura, & sollicitudo, & feruor, ideoque plus in virtute proficit. Bona vero natura tibi est occasio negligentiae, & quiduis faciendi continua cum tepiditate: & quia inimicos & aduersarios non habes, ignauus & imbellis es. Expedit etiam hic considerare, qualis futurus eras, si Deus duram & difficilem tibi, ut alii naturam dedisset & certo puta, te pluribus & maioribus defectibus obnoxium futurum quam aliud, si tam bona natura & conditione donatus, tantos errores committis, & es tam tepidus & languidus; quid futurum fuisset, si illas repugnantias & contradictiones habuisses quas alter? Propterea (ut dicimus) quando Deus non permittit tibi tentationes aduenire, cogitandum id prouenire ob debilitatem, quiaque virtutem ad hanc tolerandam non habes; similiter intelligendum singularem Dei gratiam esse tibi bonam hanc naturam & conditionem concessam, quia vires & virtus non erat ad vehementem & ferocientem naturam superandum, quam tamen aliis habet. Hoc enim pacto conscius bis partim humilitatem, partim bonam esse de proximo opinionem.

Tertia Conditio eorum qui quaedam has repugnantias & contradictiones non sentiunt, videntur sibi tranquillitatem possidere sed falso.

Tertium consilium seruit tertio hominum generi, ne decipiantur. Hi cum in se non sentiunt has repugnantias & contradictiones, nec carnes rebellionem, videnturque sibi pacem & tranquillitatem habere. Quod non accidit, quod mortificati sint, vel quia bona natura & conditio ipsis est innata, ut praecedentibus: sed quia non studet se retinere, nec sibi contradicere & resistere, sed delectantur propensionem & appetitum sequi, ideoque quia has repugnantias & contradictiones non sentiunt, putant se pacem habere quae tamen non vera, sed falsa & simulata pax est: Dicentes pax, pax, & non erat pax. In verba haec S.

Ier. 6. 14.

Ad Rom. 7. 23. August. lib. de continentia.

Pauli: *Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meae, & captiuam me in lege peccati:* dicit S. Augustinus: *Hanc pugnam & contradictionem carnis aduersus spiritum, & spiritus aduersus carnem non experiuntur in semet ipsis nisi bellatores virtutum debellatoresque vitiorum.* Idcirco vi-

demus mundanos hoc verbum mortificationis non capere, consueuerunt enim sequi voluntate, in omni eo quod eis succurrit, & hoc loco regulam & leges habere: *Sit pro ratione voluntas.* Nesciunt quid sit abstinere & resistere appetitui, hincque nullam in se pugnam nec repugnantiam sentiunt, eo quod nulla sit in illo, quod volunt. Hi vero, qui spiritu agunt, & student acquirendi veris virtutibus, & vitii & malis propensionibus eradicandis, statim hoc bellum & rebellionem carnis sentiunt. Ut enim avis non animaduertit se capere, nisi dum exire laqueum tentat; sic etiam homo non exacte cognoscit vitiorum & prauarum inclinationum robur, nisi dum se nititur expellere. In amplexa virtutis declaratur vitii resistentia.

In vitis sanctorum Patrum refertur, monachum quendam ex quodam Patre quaerentis. *Quid causa est, quod ego in anima mea non sentio pugnas & repugnantias tentationum quas alii sentiunt?* Respondit Pater: *Quia eo ut magnum domui vestibulum, quod intrat, quicumque vult, nesciens tamen quid intrus in domo sit. Sic etiam tu ignoras quid domi tuae fiat, laqueam habes conscientiam, parum cultodis cor, nec negotia tua circumspicere agis, non cogis sensus: ideoque ne mirare de eo, quod dicitis. Si portam recluderes, nec permitteres intrare prauas cogitationes, tunc clare videris quantum bellum & vim pararent ad intrandum. Si ergo intrus hoc bellum & pugnas & praelia carnis non sentis, fortasse id accidit, quia vitium tuam sequeris voluntatem, & tibi persuadeas fieri quia non laboras resistere appetitui tuo, & extirpare vitia & prauas inclinationes, quas habes.*

CAPITULUM XVIII.

Quam bonus, & quantumcumque in virtute profecerit homo, tamen ei semper necessarium in mortificatione exerceri.

S. Bernardus dicit semper necessarium esse ad manum habere falce[m] mortificationis, extirpando & mortificando, nec minime esse cui necesse non sit semper aliquid